

Principy dárcovství krve a související legislativa

Podmínky pro odběr krve její zpracování na transfuzní přípravky upravují zákon 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, zákon 378/2007 Sb., o léčivech, a vyhláška 143/2008 Sb., o lidské krvi". Koncepti transfuzní služby v ČR stanovuje Metodické opatření MZČR č.j.15288/97/OZP/2-3/1-10.4.1997 přičemž se vychází ze zásady národní soběstačnosti při zajištění krve a jejích složek a principu dobrovolného a bezplatného dárcovství krve a jejích složek.

Důvody k podpoře bezplatného dárcovství jsou nejen etické a právní (krev by neměla být předmětem nežádoucího obchodu), ale i medicínské – pouze dárce, který není motivován přímou platbou a není tedy motivován některé informace zatajit, je považován za bezpečného. Akt darování krve je v legislativě České republiky uveden v řadě obecně závazných právních předpisů - darování krve a jejích složek je považováno za úkon ve veřejném zájmu, na který je nutno brát zvláštní zřetel.

Uvolnění ze zaměstnání

Možnost uvolnění dárce krve ze zaměstnání řeší zákoník práce (zák. 262/2006 Sb. v platném znění), ze kterého citujeme:

Zákon 262/2006 Sb.

- Část VIII. Překážky v práci
- Díl 2 Překážky v práci z důvodu obecného zájmu:
- **Hlava I: Překážky v práci na straně zaměstnance**
- § 203 Jiné úkony v obecném zájmu

(2) Pracovní volno pro jiný úkon v obecném zájmu zaměstnanci

d) k činnosti dárce při odběru krve a při aferéze; přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za dobu cesty k odběru, odběru, cesty zpět a zotavení po odběru, pokud tyto skutečnosti zasahují do pracovní doby v rámci 24 hodin od nástupu cesty k odběru. Pokud na cestu k odběru, na odběr a cestu zpět nestačí 24 hodin, poskytuje se pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za prokázanou nezbytně nutnou další dobu, pokud zasahuje do pracovní doby. Nedojde-li k odběru, poskytuje se pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku jen za prokázanou nezbytně nutnou dobu nepřítomnosti v práci,

- **Hlava II: Společné ustanovení o překážkách v práci na straně zaměstnance § 206**

(1) Je-li překážka v práci zaměstnanci předem známa, musí včas požádat zaměstnavatele o poskytnutí pracovního volna. Jinak zaměstnanec uvědomí zaměstnavatele o překážce a o předpokládané době jejího trvání bez zbytečného průtahy.

(2) Překážku v práci je zaměstnanec povinen prokázat zaměstnavateli. Ke splnění povinnosti podle věty první jsou právnické a fyzické osoby povinny poskytnout zaměstnanci potřebnou součinnost.

(3) Náhrada mzdy nebo platu zaměstnanci nepřislouží, jestliže neomluveně zameškal převážnou část směny v kalendářním měsíci, kdy mu bylo poskytnuto pracovní volno, nebo jestliže se po skončení pracovního volna bez vážného důvodu včas nevrátí do práce. Neomluvená zameškání kratších částí jednotlivých směn se sčítají.

Úhrada nákladů spojených s darováním krve

Dárci krve nebo krevních složek je možné uhradit náklady spojené s darováním krve, podmínky a výši úhrad stanovuje zákon 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, následovně:

- Zákon o specifických zdravotních službách č. 373/2011 Sb. v platném znění
- § 32 Léčba krví nebo jejími složkami

(2) Za krev odebranou pro výrobu krevních derivátů a pro použití u člověka podle jiných právních předpisů a za její odběr nevzniká osobě, které byla krev odebrána, nárok na finanční ani jinou úhradu, s výjimkou účelně, hospodárně a prokazatelně vynaložených výdajů spojených s odběrem její krve, o které tato osoba požádá, a to celkem do maximální výše 5 % minimální mzdy.

(3) Poskytovatel může úhradu výdajů stanovených podle odstavce 2 přiměřeně zvýšit, pokud jde o odběr krve

a) za účelem výroby jednotlivého transfuzního přípravku pro poskytnutí zdravotní péče konkrétnímu pacientovi a nemůže-li být použita krev od jiného dárce,

b) vyžadující speciální přípravu dárce nebo výběr dárce podle tkáňových znaků a krevních skupin příjemce.

Daňové zvýhodnění

Dobrovolný bezplatný dárce krev může uplatnit daňové zvýhodnění podle zákona o dani z příjmů č. 586/92 Sb. v platném znění, viz citace níže:

- Zákon o dani z příjmů č. 586/92 Sb. v platném znění
- § 15 Nezdánitelná část základu daně

(8) Od základu daně lze odečíst hodnotu darů poskytnutých obcím a právnickým osobám se sídlem na území ČR na financování vědy a vzdělání, výzkumných a vývojových účelů, kultury, školství, na policii, na požární ochranu, na podporu a ochranu mládeže, na ochranu zvířat, na účely sociální, zdravotnické a ekologické, humanitární, charitativní, náboženské pro registrované církve a náboženské společnosti, tělovýchovné a sportovní, a fyzickým osobám s bydlištěm na území ČR provozujícím školská a zdravotnická zařízení a zařízení na ochranu opuštěných zvířat nebo ohrožených druhů zvířat, na financování těchto zařízení, pokud úhrnná hodnota darů ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně. Jako dar na zdravotnické účely se hodnota jednoho odběru krve bezpříspěvkového dárce oceňuje částkou 3000 Kč.